

Je tvoja predstavivosť zvedavá? transmediale 2026

18.5.2026 - Lucia Dubačová | Slovenské centrum dizajnu

O transmediale1.

transmediale je festival a platforma pre kritickú reflexiu kultúrnych zmien v spoločnosti z postdigitálnej perspektívy. Už viac ako tridsať rokov patrí k popredným medzinárodným podujatiam v oblasti digitálneho umenia a kultúry. Počas svojej existencie vytvára priestor na premýšľanie o vzťahoch medzi médiami, technológiami a spoločnosťou. Festival spája medzinárodných umelcov, výskumníkov, aktivistov a teoretikov s cieľom rozvíjať nové pohľady na technologickú éru prostredníctvom prepojenia rôznych disciplín, žánrov a kurátorských prístupov. Od svojich začiatkov pod názvom VideoFilmFest sa transmediale rozvinul na jedno z najvýznamnejších svetových podujatí zameraných na umenie a digitálnu kultúru.

transmediale nie je len každoročným festivalom. Funguje ako dynamická, celoročne aktívna platforma so živou komunitou a rozsiahlou medzinárodnou sieťou. Okrem pravidelných publikácií organizuje rezidenčné programy, zadáva umelecké objednávky a realizuje spolupráce s partnerskými inštitúciami. Od roku 2021 po prvýkrát vo svojej histórii prevádzkuje vlastný ateliérový priestor v silent green Kulturquartier v Berlíne, kde počas celého roka pripravuje rozmanité formáty podujatí a výskumných aktivít. 39. ročník transmediale, ktorý sa konal od 27. januára do 1. februára 2026 v Berlíne, nebol festival o technológiách v ich bežnom význame, redukovanom na digitálne technológie. Bola to príležitosť prehodnotiť technológie – nevnímať ich len ako nástroje, ale ako spôsoby, ktorými nadväzujeme vzťah k svetu a vytvárame pravidlá spoločného spolužitia.

Tematický kompas tohto ročníka festivalu transmediale sprevádzal jeho účastníkov metaforickými súradnicami: Pri mangovom pásme a Tamarindová cesta. Prepojenie týchto súradníc predstavuje sieť relačných technológií v praxi naprieč zemepisnými šírkami a systémami. Viac než 100 účastníkov z 35 krajín, ktorých zaujíma hlbší kontext súčasnej digitálnej kultúry, sa stretávalo počas štyroch festivalových dní v dvoch berlínskych štvrtiach – vo Weddingu, v priestoroch silent green Kulturquartier, a v Neuköllne v CANK-u2. Oba priestory fungovali ako dočasné architektúry. Inštalácie v nich žili ako konverzačné platformy – navrhnuté tak, aby podnietili rôzne formy výmeny medzi účastníkmi a obsahom.

Programy transmediale 2026 sa zaoberali rôznymi spôsobmi chápania systémov, kozmológií a technológií. Festival predstavil geografický aj teoretický posun v prevládajúcom diskurze o technológiách, médiách a našom chápaní internetu ako globálnej siete. Festivalové dni presiahli rámec konferencie a prezentácie hotových diel. Pozývali účastníkov vytvoriť spoločný priestor. Festival sa obsahovo sústredil na hmatateľné praktiky z oblastí okolo rovníka. Kurátori referovali na túto oblasť meteorologickým pojmom medzitropické konvergenčné zóny. Tieto oblasti reprezentujú súčasné geopolitické výzvy, ktoré sú v dnešnom svete súčasťou univerzálnych systémov, a do tých patrí aj Európa.

Téma

„Na počiatku bola rieka. Z rieky sa stala cesta a cesta sa rozvetvovala do celého sveta. A pretože tá

cesta bola kedysi riekou, vždy bola hladná.“ Ben Okri „Technológia je aktívne ľudské rozhranie s materiálnym svetom. Toto slovo sa však neustále zneužíva a označuje len enormne zložité a špecializované technológie posledných desaťročí, podporované masívnym využívaním prírodných aj ľudských zdrojov.“ Ursula K. Le Guin Téma Pri mangovom pásme a Tamarindová cesta fungovala ako imaginárny kompas a pomáhala mentálne sa orientovať v programe. Ide o odkaz na čínsku iniciatívu Jedno pásma, jedna cesta, ktorá sa často prezentuje ako alternatíva k rozvoju, no zároveň udržiava závislé štruktúry.

Celý článok nájdete v časopise Designum 1/2026 na s. 42. Viac informácií o predaji časopisu Designum.

<https://scd.sk/clanky/je-tvoja-predstavivost-zvedava-transmediale-2026>